Euroopan parlamentti
2019-2024

Naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunta

2022/0402(CNS)

28.9.2023

LAUSUNTO

naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnalta

oikeudellisten asioiden valiokunnalle

ehdotuksesta neuvoston asetukseksi toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja virallisten asiakirjojen hyväksymisestä vanhemmuusasioissa sekä eurooppalaisen vanhemmuustodistuksen käyttöönotosta
(COM(2022)695 final – C9-0002/2023 – 2022/0402(CNS))

Valmistelija: Robert Biedroń

PA_Legam

LYHYET PERUSTELUT

Komissio toimitti 8. joulukuuta 2022 neuvostolle ehdotuksen neuvoston asetukseksi toimivallasta, sovellettavasta laista, päätösten tunnustamisesta ja virallisten asiakirjojen hyväksymisestä vanhemmuusasioissa sekä eurooppalaisen vanhemmuustodistuksen käyttöönotosta (2022/0402 (CNS)). Neuvosto päätti 9. tammikuuta 2023 kuulla Euroopan parlamenttia tästä ehdotuksesta (COM(2022) 695 final).

Ehdotuksen tavoitteena on vahvistaa rajatylittävissä tilanteissa olevien lasten perusoikeuksien ja muiden oikeuksien suojelua, mukaan lukien lasten oikeudet henkilöllisyyteen, syrjimättömyyteen ja yksityis- ja perhe-elämään sekä lasten oikeudet elatukseen ja perintöön toisessa jäsenvaltiossa ja ottaen ensisijaisesti huomioon lapsen etu.

Jotta voitaisiin ratkaista ongelmat, jotka koskevat vanhemmuussuhteen tunnustamista kaikkiin tarkoituksiin, ja korjata unionin oikeudessa oleva puute, komissio ehdottaa, että hyväksytään unionin säännöt, jotka koskevat kansainvälistä toimivaltaa vanhemmuusasioissa (määritetään, mitkä jäsenvaltion tuomioistuimet ovat toimivaltaisia käsittelemään vanhemmuusasioita, kuten vahvistamaan vanhemmuuden rajatylittävissä tilanteissa) ja sovellettavaa lakia (määritetään kansallinen lainsäädäntö, jota olisi sovellettava vanhemmuusasioihin, kuten vanhemmuuden vahvistamiseen, rajatylittävissä tilanteissa), jotta voidaan helpottaa yhdessä jäsenvaltiossa vahvistetun vanhemmuussuhteen tunnustamista toisessa jäsenvaltiossa. Komissio ehdottaa myös, että otetaan käyttöön eurooppalainen vanhemmuustodistus, jonka lapset (tai heidän lailliset edustajansa) voivat pyytää ja jota he voivat käyttää osoittaakseen vanhemmuussuhteen toisessa jäsenvaltiossa.

Kun otetaan huomioon edellä mainitut tavoitteet sekä lukuisat esteet ja puutteet unionin lainsäädännössä, Euroopan parlamentin naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunnan on varmistettava, että tämä tunnustaminen ja sukupuolten tasa-arvo sisällytetään asianmukaisesti tulevaan asetukseen.

Tällä asetuksella olisi varmistettava, että lapset voivat nauttia oikeuksistaan ja säilyttää oikeudellisen asemansa rajatylittävissä tilanteissa riippumatta perhetilanteestaan ja ilman syrjintää, etenkin naisten ja samaa sukupuolta olevien parien syrjintää, tai vastoin lapsen etua. Jos jäsenvaltio ei tunnusta toisessa jäsenvaltiossa vahvistettua vanhemmuutta, se vaikuttaa erityisesti sateenkaariperheisiin (hlbtiq+-perheisiin) ja muuntyyppisiin perheisiin, jotka eivät sovi ydinperhemalliin.

On myös tarpeen korostaa, että EU:n jäsenvaltioiden on tunnustettava vanhempien ja lasten välinen suhde, jotta lapsi voi käyttää esteettä kummankin vanhemman kanssa oikeutta liikkua ja oleskella vapaasti kaikkien jäsenvaltioiden alueella Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 21 artiklan 1 kohdan mukaisesti, jonka soveltaminen on keskeistä sukupuolten tasa-arvon varmistamiseksi.

Komission ehdotuksen mukaan vanhemmuuden tunnustamisesta kieltäytymisen perusteiden luettelo on tyhjentävä, ja siinä mainitaan muun muassa oikeusjärjestyksen perusteisiin (ordre public) liittyvät syyt; tässä mielessä jäsenvaltioiden tuomioistuinten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava tätä kunnioittaen, noudattaen ja suojellen täysin perusoikeuskirjassa tunnustettuja perusoikeuksia ja -periaatteita ja erityisesti sen syrjintäkieltoa koskevassa 21 artiklassa vahvistettuja perusoikeuksia ja periaatteita. Sen

vuoksi toimivaltaisten viranomaisten ei pitäisi voida soveltaa oikeusjärjestyksen perusteita koskevaa poikkeusta syrjiäkseen naisia ja samaa sukupuolta olevia pareja, ja sen on aina oltava lapsen edun mukainen ja edistettävä sitä.

Sukupuolten tasa-arvon saavuttaminen ja rakenteellisen eriarvoisuuden poistaminen edellyttävät vahvaa sitoutumista, paitsi EU:n toimielimiltä, päätöksentekijöiltä ja kansalaisjärjestöiltä, myös jäsenvaltioilta.

TARKISTUKSET

Naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon valiokunta pyytää asiasta vastaavaa oikeudellisten asioiden valiokuntaa ottamaan huomioon seuraavaa:

Tarkistus 1
Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 4 a kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(4 a) Oikeusjärjestyksen perusteita on tässä asetuksessa tulkittava suppeasti unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti. Unionin tuomioistuin toisti tuomiossaan C-490/20 näkemyksensä, jonka mukaan oikeusjärjestyksen perusteiden käsitettä on perusvapauteen kohdistuvan poikkeuksen perusteena tulkittava suppeasti siten, etteivät jäsenvaltiot voi kukin yksinään määritellä kyseisen käsitteen ulottuvuutta ilman unionin toimielinten valvontaa.

Tarkistus 2

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 11 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(11) Lapsilla on useita vanhemmuussuhteeseen perustuvia oikeuksia, kuten oikeus henkilöllisyyteen, nimeen ja kansalaisuuteen (jos sitä säännellään syntyperäperiaatteella), oikeus saada vanhemmiltaan huoltoa ja tavata heitä, oikeus elatukseen ja perintöön sekä	(11) Lapsilla on useita vanhemmuussuhteeseen perustuvia oikeuksia, kuten oikeus henkilöllisyyteen, nimeen ja kansalaisuuteen (jos sitä säännellään syntyperäperiaatteella), oikeus saada vanhemmiltaan huoltoa ja tavata heitä, oikeus elatukseen ja perintöön sekä

oikeus siihen, että vanhemmat edustavat heitä oikeudellisesti. Toisessa jäsenvaltiossa vahvistetun vanhemmuussuhteen tunnustamatta jättämisellä jossakin jäsenvaltiossa voi olla vakavia kielteisiä vaikutuksia lasten perusoikeuksiin ja oikeuksiin, jotka heillä on kansallisen lainsäädännön perusteella. Tämä voi johtaa siihen, että perheet aloittavat oikeudenkäynnin saadakseen toisessa jäsenvaltiossa tunnustuksen vanhemmuudelleen suhteessa lapsiinsa, vaikka näistä menettelyistä aiheutuu huomattavia kustannuksia sekä perheille että jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmille, ja ne ovat aikaa vieviä ja tuloksiltaan epävarmoja. Perheet saattavat viime kädessä luopua käyttämästä oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen pelätessään, ettei heidän vanhemmuuttaan suhteessa lapsiinsa tunnusteta toisessa jäsenvaltiossa sovellettaessa kansalliseen lainsäädäntöön perustuvia oikeuksia.

oikeus siihen, että vanhemmat edustavat heitä oikeudellisesti. Toisessa jäsenvaltiossa vahvistetun vanhemmuussuhteen tunnustamatta jättämisellä jossakin jäsenvaltiossa voi olla vakavia kielteisiä vaikutuksia lasten perusoikeuksiin ja oikeuksiin, jotka heillä on kansallisen lainsäädännön perusteella. Tämä voi johtaa siihen, että perheet aloittavat oikeudenkäynnin saadakseen toisessa jäsenvaltiossa tunnustuksen vanhemmuudelleen suhteessa lapsiinsa, vaikka näistä menettelyistä aiheutuu huomattavia kustannuksia sekä perheille että jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmille, ja ne ovat aikaa vieviä ja tuloksiltaan epävarmoja. Perheet saattavat viime kädessä luopua käyttämästä oikeuttaan vapaaseen liikkuvuuteen pelätessään, ettei heidän vanhemmuuttaan suhteessa lapsiinsa tunnusteta toisessa jäsenvaltiossa sovellettaessa kansalliseen lainsäädäntöön perustuvia oikeuksia. ***Jos on mahdollista, että perheet voisivat jäädä yhteiskunnan perustana olevan järjestelmän ulkopuolelle, kyseessä on lasten ja heidän perheidensä syrjintä: heidän oikeuksiaan suojeluun ja ihmisarvoon on kunnioitettava. Jos joiltakin perheiltä evätään oikeus olemassaoloon, heiltä evätään yksilön ihmisarvo, mikä on vastoin eurooppalaisia arvojamme ja sukupuolten tasa-arvon edistämistä. Jos jäsenvaltio ei tunnusta toisessa jäsenvaltiossa vahvistettua vanhemmuutta, se vaikuttaa erityisesti sateenkaariperheisiin (hlbtiq+-perheisiin) ja muuntyyppisiin perheisiin, jotka eivät sovi ydinperhemalliin. Näin on erityisesti silloin, kun vanhempien ja lapsen välillä ei ole biologista yhteyttä. Tällä asetuksella olisi varmistettava, että lapset voivat nauttia oikeuksistaan ja säilyttää oikeudellisen asemansa rajatylittävissä tilanteissa riippumatta perhetilanteestaan ja ilman syrjintää.***

Tarkistus 3

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 14 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(14) SEUT-sopimuksen 21 artiklan ja siihen liittyvän johdetun oikeuden perusteella, sellaisina kuin unionin tuomioistuin on niitä tulkinnut, SEU-sopimuksen 4 artiklan 2 kohdan mukaista jäsenvaltion kansallisen identiteetin kunnioittamista ja jäsenvaltion oikeusvaltion perusteita ei voida käyttää perusteena kieltäytyä tunnustamasta vanhemman ja lapsen suhdetta lasten ja heidän samaa sukupuolta olevien vanhempiensa välillä lapsella unionin oikeuden perusteella olevien oikeuksien käyttämiseksi. Lisäksi vanhemmuus voidaan osoittaa millä tahansa tavalla näiden oikeuksien käyttämiseksi[52]. Sen vuoksi jäsenvaltiolla ei ole oikeutta vaatia henkilöä esittämään joko tässä ehdotuksessa säädettyjä vakuutuksia, jotka liitetään vanhemmuutta koskevaan tuomioistuimen päätökseen tai viralliseen asiakirjaan, tai tällä ehdotuksella käyttöönotettavaa eurooppalaista vanhemmuustodistusta, jos henkilö vetoaa vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden käyttämisen yhteydessä lapsella unionin oikeuden perusteella oleviin oikeuksiin. Tämän ei kuitenkaan tulisi estää henkilöä halutessaan esittämästä tällaisissa tapauksissa myös asianmukaista vakuutusta tai eurooppalaista vanhemmuustodistusta. Sen varmistamiseksi, että unionin kansalaisille ja heidän perheenjäsenilleen ilmoitetaan, että tämä asetus ei vaikuta lapsella unionin oikeuden perusteella oleviin oikeuksiin, tähän asetukseen liitettyjen vakuutusten ja eurooppalaisen vanhemmuustodistuksen lomakkeiden olisi sisällettävä ilmoitus, jossa täsmennetään, että asianomainen vakuutus tai eurooppalainen vanhemmuustodistus ei vaikuta lapsella unionin oikeuden	(14) SEUT-sopimuksen 21 artiklan ja siihen liittyvän johdetun oikeuden perusteella, sellaisina kuin unionin tuomioistuin on niitä tulkinnut, SEU-sopimuksen 4 artiklan 2 kohdan mukaista jäsenvaltion kansallisen identiteetin kunnioittamista ja jäsenvaltion oikeusvaltion perusteita ei voida käyttää perusteena kieltäytyä tunnustamasta vanhemman ja lapsen suhdetta lasten ja heidän samaa sukupuolta olevien vanhempiensa välillä lapsella unionin oikeuden perusteella olevien oikeuksien käyttämiseksi. ***Kieltäytyminen ei voi koskaan tapahtua lapsen edun vastaisesti, ja lapsen etua on aina kunnioitettava. Lapsen etua ei missään tapauksessa voida käyttää perusteena kieltäytymiselle vanhempien sukupuolen perusteella.*** Lisäksi vanhemmuus voidaan osoittaa millä tahansa tavalla näiden oikeuksien käyttämiseksi[52]. Sen vuoksi jäsenvaltiolla ei ole oikeutta vaatia henkilöä esittämään joko tässä ehdotuksessa säädettyjä vakuutuksia, jotka liitetään vanhemmuutta koskevaan tuomioistuimen päätökseen tai viralliseen asiakirjaan, tai tällä ehdotuksella käyttöönotettavaa eurooppalaista vanhemmuustodistusta, jos henkilö vetoaa vapaata liikkuvuutta koskevan oikeuden käyttämisen yhteydessä lapsella unionin oikeuden perusteella oleviin oikeuksiin. Tämän ei kuitenkaan tulisi estää henkilöä halutessaan esittämästä tällaisissa tapauksissa myös asianmukaista vakuutusta tai eurooppalaista vanhemmuustodistusta. Sen varmistamiseksi, että unionin kansalaisille ja heidän perheenjäsenilleen ilmoitetaan, että tämä asetus ei vaikuta lapsella unionin oikeuden perusteella oleviin oikeuksiin, tähän asetukseen liitettyjen vakuutusten ja

perusteella oleviin oikeuksiin eikä etenkään oikeuksiin, jotka lapsella on vapaata liikkuvuutta koskevan unionin oikeuden perusteella, ja että tällaisten oikeuksien käyttämiseksi vanhemman ja lapsen välinen suhde voidaan osoittaa millä tahansa tavalla.

eurooppalaisen vanhemmuustodistuksen lomakkeiden olisi sisällettävä ilmoitus, jossa täsmennetään, että asianomainen vakuutus tai eurooppalainen vanhemmuustodistus ei vaikuta lapsella unionin oikeuden perusteella oleviin oikeuksiin eikä etenkään oikeuksiin, jotka lapsella on vapaata liikkuvuutta koskevan unionin oikeuden perusteella, ja että tällaisten oikeuksien käyttämiseksi vanhemman ja lapsen välinen suhde voidaan osoittaa millä tahansa tavalla.

---

[52] Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 25.7.2002, MRAX, C-459/99, ECLI:EU:C:2002:461, 61 ja 62 kohta, ja tuomio 17.2.2005, Oulane, C-215/03, ECLI:EU:C:2005:95, 23–26 kohta.

[52] Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 25.7.2002, MRAX, C-459/99, ECLI:EU:C:2002:461, 61 ja 62 kohta, ja tuomio 17.2.2005, Oulane, C-215/03, ECLI:EU:C:2005:95, 23–26 kohta.

Tarkistus 4

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 36 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(36) Tässä asetuksessa olisi vahvistettava yhdenmukaiset toimivaltasäännöt vanhemmuuden vahvistamiseen, kun asiaan liittyy rajatylittävä tekijä, jotta voidaan helpottaa vanhemmuusasioita koskevien tuomioistuimen päätösten ja virallisten asiakirjojen tunnustamista. Tässä asetuksessa olisi myös selvennettävä alle 18-vuotiaiden lasten oikeutta ilmaista näkemyksensä heitä koskevissa menettelyissä.	(36) Tässä asetuksessa olisi vahvistettava yhdenmukaiset toimivaltasäännöt vanhemmuuden vahvistamiseen, kun asiaan liittyy rajatylittävä tekijä, jotta voidaan helpottaa vanhemmuusasioita koskevien tuomioistuimen päätösten ja virallisten asiakirjojen tunnustamista. Tässä asetuksessa olisi myös selvennettävä alle 18-vuotiaiden lasten oikeutta ilmaista näkemyksensä heitä koskevissa menettelyissä***, kuten Yhdistyneiden kansakuntien lapsen oikeuksien yleissopimuksen 12 artiklassa todetaan***.

Tarkistus 5

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 42 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(42) Jos toimivaltaa ei voida määrittää yleisten vaihtoehtoisten toimivaltaperusteiden perusteella, toimivallan olisi oltava sen jäsenvaltion tuomioistuimilla, jossa lapsi on. Tämän olinpaikkaa koskevan säännön olisi erityisesti mahdollistettava se, että jäsenvaltion tuomioistuimet voivat käyttää toimivaltaa sellaisten lasten osalta, jotka ovat kolmansien maiden kansalaisia, mukaan lukien kansainvälistä suojelua hakevat tai sitä saavat lapset, kuten pakolaislapset ja lapset, jotka ovat joutuneet siirtymään kansainvälisesti asuinvaltiossaan ilmenevien levottomuuksien vuoksi.	(42) Jos toimivaltaa ei voida määrittää yleisten vaihtoehtoisten toimivaltaperusteiden perusteella, toimivallan olisi oltava sen jäsenvaltion tuomioistuimilla, jossa lapsi on. Tämän olinpaikkaa koskevan säännön olisi erityisesti mahdollistettava se, että jäsenvaltion tuomioistuimet voivat käyttää toimivaltaa sellaisten lasten osalta, jotka ovat kolmansien maiden kansalaisia, mukaan lukien kansainvälistä suojelua hakevat tai sitä saavat lapset, kuten pakolaislapset***, ihmiskaupan uhrit*** ja lapset, jotka ovat joutuneet siirtymään kansainvälisesti asuinvaltiossaan ilmenevien levottomuuksien vuoksi.

Tarkistus 6

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 49 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(49) Tämän asetuksen mukaisissa vanhemmuuden vahvistamista koskevissa menettelyissä olisi oltava perusperiaatteena antaa menettelyjen kohteena oleville alle 18-vuotiaille lapsille, jotka pystyvät muodostamaan oman näkemyksensä, unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti aito ja tosiasiallinen mahdollisuus ilmaista näkemyksensä, ja nämä näkemykset olisi otettava asianmukaisesti huomioon lapsen etua arvioitaessa. Tässä asetuksessa olisi kuitenkin jätettävä jäsenvaltioiden asiaksi päättää kansallisen lainsäädännön ja menettelyn mukaisesti, kenen toimesta ja miten lasta kuullaan. Vaikka lapsella on oikeus tulla kuulluksi, lapsen kuulemisen ei tulisi olla absoluuttinen velvollisuus, vaan sitä olisi arvioitava lapsen edun mukaisesti.	(49) ***YK:n lapsen oikeuksien yleissopimuksen 12 artiklan ja perusoikeuskirjan 24 artiklan 1 kohdan mukaisesti kaikilla lapsilla on oikeus ilmaista näkemyksensä, tunteensa ja toiveensa kaikissa heitä koskevissa asioissa sekä oikeus siihen, että heidän näkemyksensä otetaan huomioon ja otetaan vakavasti.*** Tämän asetuksen mukaisissa vanhemmuuden vahvistamista koskevissa menettelyissä olisi näin ollen oltava perusperiaatteena antaa menettelyjen kohteena oleville alle 18-vuotiaille lapsille, jotka pystyvät muodostamaan oman näkemyksensä, unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti aito ja tosiasiallinen mahdollisuus ilmaista näkemyksensä, ja nämä näkemykset olisi otettava asianmukaisesti huomioon lapsen etua arvioitaessa. Tässä asetuksessa olisi kuitenkin jätettävä jäsenvaltioiden asiaksi päättää kansallisen lainsäädännön ja

menettelyn mukaisesti, kenen toimesta ja miten lasta kuullaan. Vaikka lapsella on oikeus tulla kuulluksi, lapsen kuulemisen ei tulisi olla absoluuttinen velvollisuus, vaan sitä olisi arvioitava lapsen edun mukaisesti.

Tarkistus 7

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 56 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(56) Jäsenvaltioiden tuomioistuimille ja muille vanhemmuuden vahvistaville toimivaltaisille viranomaisille olisi annettava yleistä etua koskevien seikkojen perusteella poikkeustilanteissa mahdollisuus olla ottamatta huomioon ulkomaisen lain tiettyjä säännöksiä, jos tällaisten säännösten soveltaminen olisi tietyssä tapauksessa selvästi ristiriidassa kyseisen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteiden (ordre public) kanssa. Tuomioistuinten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten ei kuitenkaan tulisi voida soveltaa oikeusjärjestyksen perusteita koskevaa poikkeusta jättääkseen soveltamatta toisen valtion lakia, jos tämä olisi vastoin perusoikeuskirjaa ja erityisesti sen 21 artiklaa, jossa kielletään syrjintä.	(56) Jäsenvaltioiden tuomioistuimille ja muille vanhemmuuden vahvistaville toimivaltaisille viranomaisille olisi annettava yleistä etua koskevien seikkojen perusteella poikkeustilanteissa mahdollisuus olla ottamatta huomioon ulkomaisen lain tiettyjä säännöksiä, jos tällaisten säännösten soveltaminen olisi tietyssä tapauksessa selvästi ristiriidassa kyseisen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteiden (ordre public) kanssa. Tuomioistuinten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten ei kuitenkaan tulisi voida soveltaa oikeusjärjestyksen perusteita koskevaa poikkeusta jättääkseen soveltamatta toisen valtion lakia, jos tämä olisi vastoin perusoikeuskirjaa ja erityisesti sen 21 artiklaa, jossa kielletään syrjintä***, tai vastoin lapsen etua. Korostaa, että EU:n jäsenvaltioiden on tunnustettava vanhempien ja lasten välinen suhde, jotta lapsi voi käyttää esteettä kummankin vanhemman kanssa oikeutta liikkua ja oleskella vapaasti kaikkien jäsenvaltioiden alueella Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 21 artiklan 1 kohdan mukaisesti, jonka soveltaminen on keskeistä sukupuolten tasa-arvon varmistamiseksi. Toimivaltaisten viranomaisten ei etenkään pitäisi voida soveltaa oikeusjärjestyksen perusteisiin perustuvaa poikkeusta naisten ja samaa sukupuolta***

olevien parien syrjimiseksi.

Tarkistus 8

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 60 a kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(60 a) Rajatylittäviä perheitä koskevien oikeusjärjestelmien hajanaisuuden estämiseksi komissio laatii yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa kansainvälisen sopimuksen mallin, joka perustuisi tämän asetuksen sääntöihin ja periaatteisiin ja jota jäsenvaltiot käyttäisivät solmiessaan kahdenvälisiä suhteita kolmansiin maihin, joissa sovellettaisiin vanhemmuuden vastavuoroista tunnustamista.

Tarkistus 9

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 75 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(75) Jäsenvaltioiden tuomioistuimille ja muille toimivaltaisille viranomaisille olisi annettava yleistä etua koskevien seikkojen perusteella poikkeustilanteissa mahdollisuus kieltäytyä tunnustamasta tai tapauksen mukaan hyväksymästä toisessa jäsenvaltiossa vahvistettua vanhemmuutta koskevaa tuomioistuimen päätöstä tai virallista asiakirjaa, jos tunnustaminen tai hyväksyminen olisi tietyssä tapauksessa selvästi ristiriidassa kyseisen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteiden (ordre public) kanssa. Tuomioistuinten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten ei kuitenkaan tulisi voida kieltäytyä tunnustamasta tai tapauksen mukaan hyväksymästä toisessa jäsenvaltiossa annettua tuomioistuimen päätöstä tai virallista asiakirjaa, jos se olisi	(75) Jäsenvaltioiden tuomioistuimille ja muille toimivaltaisille viranomaisille olisi annettava yleistä etua koskevien seikkojen perusteella poikkeustilanteissa mahdollisuus kieltäytyä tunnustamasta tai tapauksen mukaan hyväksymästä toisessa jäsenvaltiossa vahvistettua vanhemmuutta koskevaa tuomioistuimen päätöstä tai virallista asiakirjaa, jos tunnustaminen tai hyväksyminen olisi tietyssä tapauksessa selvästi ristiriidassa kyseisen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteiden (ordre public) kanssa. Tuomioistuinten tai muiden toimivaltaisten viranomaisten ei kuitenkaan tulisi voida kieltäytyä tunnustamasta tai tapauksen mukaan hyväksymästä toisessa jäsenvaltiossa annettua tuomioistuimen päätöstä tai virallista asiakirjaa, jos se olisi

vastoin perusoikeuskirjaa ja erityisesti sen 21 artiklaa, jossa kielletään syrjintä.	vastoin perusoikeuskirjaa ja erityisesti sen 21 artiklaa, jossa kielletään syrjintä***, etenkin naisten ja samaa sukupuolta olevien parien syrjintä, tai vastoin lapsen etua***.

Tarkistus 10

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 99 a kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(99 a) Korostaa, että vanhemmuuden tunnustamatta jättäminen voi aiheuttaa haitallisia seurauksia lapsille perheiden kaikessa moninaisuudessa, kuten että heiltä evätään oikeus perintöön tai oikeus siihen, että joku vanhemmista toimii heidän laillisena edustajanaan esimerkiksi lääketieteellisen hoidon, lastenhoidon ja opetuksen suhteen.

Tarkistus 11

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 99 b kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(99 b) Korostaa, että tietyntyyppisten perheiden taakaksi muodostuu usein polveutumisen vahvistaminen tuomioistuinjärjestelmien kautta ja tällaiseen prosessiin liittyvät oikeudenkäyntikulut. Katsoo, että tunnustamista koskeva oikeusvarmuus vähentää vakavia huolenaiheita ja ongelmia, joita jotkut perheet kohtaavat matkustaessaan EU:ssa tai muuttaessaan sinne.

Tarkistus 12

Ehdotus asetukseksi

1 artikla – 1 kohta

Komission teksti	*Tarkistus*
Tässä asetuksessa vahvistetaan yhteiset säännöt, jotka koskevat toimivaltaa vanhemmuuden vahvistamiseen jäsenvaltiossa rajatylittävissä tilanteissa ja siinä sovellettavaa lakia, ja yhteiset säännöt, jotka koskevat toisessa jäsenvaltiossa tehtyjen vanhemmuutta koskevien tuomioistuimen päätösten ja toisessa jäsenvaltiossa laadittujen tai rekisteröityjen vanhemmuutta koskevien virallisten asiakirjojen tunnustamista tai tapauksen mukaan hyväksymistä jäsenvaltiossa, sekä otetaan käyttöön eurooppalainen vanhemmuustodistus.	Tässä asetuksessa vahvistetaan yhteiset säännöt, jotka koskevat toimivaltaa vanhemmuuden vahvistamiseen jäsenvaltiossa rajatylittävissä tilanteissa ja siinä sovellettavaa lakia, ja yhteiset säännöt, jotka koskevat toisessa jäsenvaltiossa tehtyjen vanhemmuutta koskevien tuomioistuimen päätösten ja toisessa jäsenvaltiossa laadittujen tai rekisteröityjen vanhemmuutta koskevien virallisten asiakirjojen tunnustamista tai tapauksen mukaan hyväksymistä jäsenvaltiossa, sekä otetaan käyttöön eurooppalainen vanhemmuustodistus. ***Näitä sääntöjä sovelletaan rajoittamatta perheen luonnetta tai tyyppiä taikka adoptiotapauksissa rajoittamatta jäsenvaltioiden vahvistamia toisen tai molempien vanhempien suorittamia adoptioita.***

Tarkistus 13

Ehdotus asetukseksi
4 artikla – 1 kohta – 1 alakohta

Komission teksti	*Tarkistus*
1. ’vanhemmuudella’ ja ’vanhemmuussuhteella’ laissa vahvistettua ***vanhemman*** ja ***lapsen*** välistä suhdetta. Siihen sisältyy oikeudellinen asema tietyn vanhemman tai tiettyjen vanhempien lapsena;	1. ’vanhemmuudella’ ja ’vanhemmuussuhteella’ laissa vahvistettua ***lapsen*** ja ***vanhemman*** välistä suhdetta. Siihen sisältyy oikeudellinen asema tietyn vanhemman tai tiettyjen vanhempien lapsena; *(Vastaava muutos ilmaisun ”vanhemman ja lapsen” korvaamisesta ilmaisulla ”lapsen ja vanhemman” tehdään kaikkialle tekstiin. Jos tarkistus hyväksytään, kaikkialle tekstiin on tehtävä vastaavat muutokset.)*

Perustelu

Asetuksella pyritään turvaamaan lapsen oikeudet, jotka johtuvat siitä, että lapsella on vanhempi ja vanhemmuus on vahvistettu laissa. Tarkistuksella pyritään ottamaan tämä lapsilähtöinen lähestymistapa paremmin huomioon.

Tarkistus 14

Ehdotus asetukseksi
17 artikla – 2 a kohta (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	2 a. Näitä sääntöjä sovelletaan rajoittamatta perheen luonnetta tai tyyppiä taikka adoptiotapauksissa rajoittamatta jäsenvaltioiden vahvistamia toisen tai molempien vanhempien suorittamia adoptioita.

Tarkistus 15

Ehdotus asetukseksi
22 artikla – 2 kohta

Komission teksti	*Tarkistus*
2. ***Jäsenvaltioiden*** tuomioistuinten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava 1 kohtaa kunnioittaen perusoikeuskirjassa tunnustettuja perusoikeuksia ja -periaatteita, erityisesti sen 21 artiklassa vahvistettua syrjintäkieltoa.	2. ***Riippumattomien*** tuomioistuinten ja muiden ***jäsenvaltioiden*** toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava 1 kohtaa kunnioittaen perusoikeuskirjassa tunnustettuja perusoikeuksia ja -periaatteita, ***täyttäen ne ja suojellen niitä,*** erityisesti sen 21 artiklassa vahvistettua syrjintäkieltoa***, eivätkä ne missään tilanteessa voi käyttää niitä perusteena syrjinnälle vanhempien sukupuolen nojalla. Kieltäytyminen ei voi koskaan tapahtua lapsen edun vastaisesti, ja lapsen etua on aina kunnioitettava.***

Tarkistus 16

Ehdotus asetukseksi
31 artikla – 1 kohta – a alakohta

Komission teksti	*Tarkistus*
a) jos tunnustaminen on selvästi, ottaen huomioon lapsen etu, vastoin sen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteita, jossa tunnustamista pyydetään;	a) jos tunnustaminen on selvästi, ottaen ***aina*** huomioon lapsen etu ***ja suojellen sitä***, vastoin sen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteita, jossa tunnustamista pyydetään;

Tarkistus 17

Ehdotus asetukseksi
39 artikla – 1 kohta – a alakohta

Komission teksti	*Tarkistus*
a) jos tunnustaminen on selvästi, ottaen huomioon lapsen etu, vastoin sen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteita, jossa tunnustamista pyydetään;	a) jos tunnustaminen on selvästi, ottaen ***aina*** huomioon lapsen etu ***ja suojellen sitä***, vastoin sen jäsenvaltion oikeusjärjestyksen perusteita, jossa tunnustamista pyydetään; ***Lapsen etua ei missään tapauksessa voida käyttää perusteena kieltäytymiselle vanhempien sukupuolen perusteella.***

Tarkistus 18

Ehdotus asetukseksi
45 artikla – 2 kohta

Komission teksti	*Tarkistus*
2. Jäsenvaltioiden tuomioistuinten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava 1 kohdassa tarkoitettuja oikeusjärjestyksen perusteita (ordre public) kunnioittaen perusoikeuskirjassa ja erityisesti sen syrjintäkieltoa koskevassa 21 artiklassa vahvistettuja perusoikeuksia ja periaatteita.	2. Jäsenvaltioiden tuomioistuinten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten on sovellettava 1 kohdassa tarkoitettuja oikeusjärjestyksen perusteita (ordre public) kunnioittaen ***täysin*** perusoikeuskirjassa ja erityisesti sen syrjintäkieltoa koskevassa 21 artiklassa vahvistettuja perusoikeuksia ja periaatteita***, täyttäen ne ja suojellen niitä, ja sen on siksi kunnioitettava naisten ja samaa sukupuolta olevien parien oikeuksia. Sen on aina oltava lapsen edun mukaista ja edistettävä sitä.***

Tarkistus 19

Ehdotus asetukseksi
49 artikla – 3 kohta – h a alakohta (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	h a) todistuksen on oltava saatavilla kaikilla EU:n virallisilla kielillä ja pistekirjoituksella, ja sen on oltava sukupuolineutraali.

Tarkistus 20

Ehdotus asetukseksi
70 artikla – 1 kohta

Komission teksti	*Tarkistus*
1. Komissio esittää viimeistään ***[viiden*** vuoden kuluttua tämän asetuksen soveltamispäivästä] Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle jäsenvaltioiden toimittamien tietojen perusteella kertomuksen tämän asetuksen soveltamisesta, mukaan lukien arvio mahdollisesti havaituista käytännön ongelmista. Kertomukseen liitetään tarvittaessa lainsäädäntöehdotus.	1. Komissio esittää viimeistään ***[kolmen*** vuoden kuluttua tämän asetuksen soveltamispäivästä] Euroopan parlamentille, neuvostolle ja Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle jäsenvaltioiden toimittamien tietojen perusteella kertomuksen tämän asetuksen soveltamisesta, mukaan lukien arvio mahdollisesti havaituista käytännön ongelmista. Kertomukseen liitetään tarvittaessa lainsäädäntöehdotus.

Tarkistus 21

Ehdotus asetukseksi
70 artikla – 2 kohta – a alakohta

Komission teksti	*Tarkistus*
a) tuomioistuimen päätöksen tai vanhemmuuden oikeudellisesti sitovasti päätöksen antaneessa jäsenvaltiossa vahvistavan virallisen asiakirjan tunnustamisesta kieltäytymistä koskevien 32 artiklan mukaisten hakemusten lukumäärä ja niiden tapausten lukumäärä, joissa tunnustamisesta kieltäytyminen on	a) tuomioistuimen päätöksen tai vanhemmuuden oikeudellisesti sitovasti päätöksen antaneessa jäsenvaltiossa vahvistavan virallisen asiakirjan tunnustamisesta kieltäytymistä koskevien 32 artiklan mukaisten hakemusten lukumäärä ja niiden tapausten lukumäärä, joissa tunnustamisesta kieltäytyminen on hyväksytty***, sekä perusteet***

hyväksytty;	***tunnustamisesta kieltäytymistä koskevan hakemuksen hyväksymiselle tämän asetuksen 31 artiklan säännösten mukaisesti***;

ASIAN KÄSITTELY
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA

Otsikko	Toimivalta, sovellettava laki, päätösten tunnustaminen ja virallisten asiakirjojen hyväksyminen vanhemmuusasioissa sekä eurooppalaisen vanhemmuustodistuksen käyttöönotto
Viiteasiakirjat	COM(2022)0695 – C9-0002/2023 – 2022/0402(CNS)
Asiasta vastaava valiokunta Ilmoitettu istunnossa (pvä)	JURI 16.1.2023
Lausunnon antanut valiokunta Ilmoitettu istunnossa (pvä)	FEMM 16.1.2023
Valmistelija Nimitetty (pvä)	Robert Biedroń 19.9.2023
Alkuperäinen valmistelija	Margarita de la Pisa Carrión
Valiokuntakäsittely	26.6.2023 19.7.2023
Hyväksytty (pvä)	19.9.2023
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 26 –: 6 0: 0
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Isabella Adinolfi, Christine Anderson, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Annika Bruna, Maria da Graça Carvalho, Margarita de la Pisa Carrión, Gwendoline Delbos-Corfield, Rosa Estaràs Ferragut, Lina Gálvez Muñoz, Lívia Járóka, Arba Kokalari, Alice Kuhnke, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Karen Melchior, Johan Nissinen, Maria Noichl, Carina Ohlsson, Pina Picierno, Evelyn Regner, Diana Riba i Giner, Eugenia Rodríguez Palop, María Soraya Rodríguez Ramos, Maria Veronica Rossi, Christine Schneider, Sylwia Spurek
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Abir Al-Sahlani, Silvia Modig, Eleni Stavrou, Hilde Vautmans
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (209 art. 7 kohta)	Laura Ballarín Cereza, Martin Hojsík

LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA

26	+
PPE	Isabella Adinolfi, Maria da Graça Carvalho, Rosa Estaràs Ferragut, Arba Kokalari, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Christine Schneider, Eleni Stavrou
Renew	Abir Al-Sahlani, Martin Hojsík, Karen Melchior, María Soraya Rodríguez Ramos, Hilde Vautmans
S&D	Laura Ballarín Cereza, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Lina Gálvez Muñoz, Maria Noichl, Carina Ohlsson, Pina Picierno, Evelyn Regner
The Left	Silvia Modig, Eugenia Rodríguez Palop
Verts/ALE	Gwendoline Delbos-Corfield, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek

6	-
ECR	Johan Nissinen, Margarita de la Pisa Carrión
ID	Christine Anderson, Annika Bruna, Maria Veronica Rossi
NI	Lívia Járóka

0	0

Symbolien selitys:
+ : puolesta
- : vastaan
0 : tyhjää